

Fylkesmannen i Hordaland
v/Tor G. Turøy
Postboks 7310
5020 BERGEN

Deres ref.: 2014/5257
Vår ref.: 14/4263-2
Saksbehandler: Kjersti Wilson
Dato: 12.05.2014

Henvendelse vedrørende mulighet for egenandel ved lange avlastningsopphold på institusjon - svar fra Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet viser til deres epost datert 22. april 2014. Henvendelsen gjelder *forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester* (egenandelsforskriften) § 1 andre ledd bokstav a, hvor det følger at det ikke er anledning til å ta betalt for «*korttidsopphold som primært ytes for å avlaste pårørende i deres omsorgsoppgaver*». Fylkesmannen stiller spørsmål ved forståelsen av forskriftens § 1 andre ledd bokstav a, og hvorvidt denne bestemmelsen kan sies å avgrense den vederlagsfrie perioden for avlastningsopphold til 60 døgn i kalenderåret, som er grensen for korttidsopphold, jf. forskriftens § 1 tredje ledd.

Fylkesmannen har i henvendelsen vist til brev fra Sosial- og helsedepartementet fra 1994. Dette brevet omhandler vurderingene om et tilbud skal anses som avlastning eller et tilbud til tjenestemottakere selv, noe som blant annet har betydning for adgangen til å kreve egenbetaling. Brevet kan leses i sin helhet på: <http://www.helsetilsynet.no/no/Regelverk/Tolkningsuttalelser/Helse-omsorgstjenester/Forholdet-avlastning-bolig-heldogns-omsorgstjeneste-sosialtjenesteloven-4-2/>

Egenandelsforskriften § 1 første ledd gir kommunen hjemmel til å ta egenandel «*for opphold i institusjon som nevnt i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c*». Forskriften presiserer i § 1 andre ledd bokstav a at kommunen ikke kan kreve egenandel for «*korttidsopphold som primært ytes for å avlaste pårørende i deres omsorgsoppgaver*». Dette må ses i sammenheng med at avlastningstiltak er regulert i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav d, og som dermed faller utenfor forskriftens virkeområde i §§ 1 flg. om egenandel for opphold i institusjon.

Egenandelsforskriften gir ikke hjemmel for å kreve egenandel for avlastningstiltak, dette gjelder også når avlastningstiltak vedvarer ut over 60 døgn i kalenderåret. Hensikten med at forskriften presiserer at det ikke kan tas egenandel for korttidsopphold som primært ytes for å avlaste pårørende, er å skape bevissthet om at korttidsopphold kan ha ulike formål.

Når det gjelder brevet fra Sosial- og helsedepartementet fra 1994, som Fylkesmannen referer til i sin henvendelse, vil direktoratet bemerke at brevet gjelder grensen mellom

Helsedirektoratet - Divisjon primærhelsetjenester

Avdeling omsorgstjenester
Kjersti Wilson, tlf.:

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

når et tilbud skal regnes som et avlastningstiltak og når det skal regnes som et tiltak for å dekke tjenestemottakerens bistandsbehov. I brevet understrekes at denne avveiningen må gjøres konkret ut fra hva som må regnes som hovedformålet med tjenesten. Dette vil også i mange tilfeller være en relevant avveining ved tildeling av korttidsopphold. Forskriftens tidsmessige avgrensning av korttidsopphold er imidlertid ikke relevant i vurderingen av hva som er hovedformålet med tjenesten.

Vennlig hilsen

Svein Lie e.f.
divisjonsdirektør

Kristin Mehre
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk